

Eszterházy Károly Egyetem

Neveléstudományi Doktori Iskola

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

A 2021/1/IX/2. sz. határozat melléklete

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. Fejlesztendő területek.....	5
II. A látogató bizottság értékelése.....	6
II.1. A Neveléstudományi Doktori Iskola doktori iskola általános helyzetképe.....	6
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	6
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	8
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	8
ESG 1.2. és 1.9. A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	9
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	12
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	14
ESG.5. Oktatók.....	16
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	18
ESG 1.7 Információkezelés.....	20
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	21
Látogató Bizottság.....	22

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága az Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolája által készített Önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a Neveléstudományi Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamataira kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai tervezettek, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai többnyire rendszeresek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje megfelelő, iránya illeszkedik a DI stratégiához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az egyetemi infrastruktúra jó hátteret biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján a Neveléstudományi Doktori Iskola öt évre akkreditálható.

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatók. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- A DI-ben magas színvonalú oktatás folyik az egyes programokban, a programokat alkotó modulok keretei között. Az oktatók kiválasztása, meghívása szigorú kritériumok szerint történik, az egyes programokat, a kereteik között működő modulokat tudományterületük elismert szakemberei vezetik.
- A DI nyitott, bevonja a munkába más intézmények szakembereit, és így – a témakiírók által meghirdetett témák sokféleségén keresztül is – széleskörű hallgatói igények kielégítésére alkalmas, ami jelzi, hogy a DI beágyazódott a hazai tudományos életbe.
- Fontos jó gyakorlat az, hogy a DI vezetője, a programvezető, a titkár és az adminisztrátor rendszeres, informális megbeszéléseket tart, amely megkönnyíti a működést.
- Jó gyakorlat a témavezetők kiválasztására fordított kiemelt figyelem és ezzel kapcsolatosan a minőség szabályozására való határozott törekvés.
- A DI elhivatott a tudományos utánpótlás nevelése iránt, ezzel kapcsolatos jó gyakorlatként lehet elkülöníteni az Út a doktori iskolába programot, amelynek segítségével a neveléstudományi témákból diákköri dolgozatot író, több esetben a DI valamelyik egri témakiírójával dolgozó, a graduális szakokon tanuló hallgatókat segítik hozzá a doktori tanulmányokra történő felkészülésre.
- A DI teljes vezetése a felvételi eljárás során mindegyik beszélgetésen részt vesz, és minden jelentkezőről együtt döntenek. Ez biztosítja az árnyaltan megalapozott döntést és az egyenlő mércét.
- Jó gyakorlatnak tekinthető, hogy van egy olyan, előre összeállított programcsomag a DI-ben, amit a beiratkozás során körülbelül 2 órában megismertetnek a doktoranduszokkal, megkönnyítve így eligazodásukat a képzéssel és az adminisztrációval kapcsolatosan.
- Figyelemre méltó jó gyakorlat továbbá a képzés vonatkozásában az, hogy folyamatosan futnak angol nyelvű kurzusok az érdeklődő hallgatók számára. Ez a doktoranduszok idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztése szempontjából éppúgy jelentős, mint a jövőben tovább fejlesztendő nemzetköziesedés szempontjából.
- Különleges, haladó hagyományként honosodott meg a DI-ben az éves beszámolók rendszere: az oktatók fontosnak tartják már az első perctől kezdve azt, hogy a hallgatók hozzászokjanak ahhoz, hogy ezen a több napig tartó eseménysorozaton a kutatótársaik és

tanáraik előtt kell beszámolniuk a teljesítményükről. Ez kiválóan fejleszti a szóbeli előadási készséget.

- A DI oktatói és témavezetői nagyobb kutatási projekteken vesznek részt, a munkába be tudják vonni a hallgatókat, esetenként állást, kiegészítő jövedelmet is biztosítva nekik. Ilyen projekt például a Komplex Alapprogram.
- Az Eszterházy Károly Egyetemen az 1990-es évek óta zajlik távoktatási/digitális tananyagok fejlesztése, és országos összehasonlításban is nagyon magas szintű az oktatók digitális kompetenciája. Mindezt a doktori képzés során is egyértelműen jól tudják hasznosítani, a DI elkötelezett az IKT-eszközök használatát illetően, az oktatók és doktoranduszok maximálisan igyekeznek kihasználni a XXI. század nyújtotta technikai-technológiai lehetőségeket.
- A publikáláshoz kiemelkedően jó lehetőség az, hogy az EKE saját, rangos kiadóval rendelkezik: a Lyceum Kiadó a DI oktatóinak és doktorhallgatóinak munkáiból is sokat megjelentetett már.
- Fontos jó gyakorlat a lemorzsolódott hallgatók kérdőíves követése, problémáik feltárása a képzés és a tanulástámogatás fejlesztése érdekében.
- A felvételi beszélgetéseken és a komplex vizsgákon egy-egy hallgatói képviselő is jelen van; ez segíti az átlátható működést.

I.2. Fejlesztendő területek

- Fontos a szabályzatok jogszabályhoz illesztése. A komplex vizsgával kapcsolatosan a DI új Működési Szabályzatában a 2. mellékletben (16. o.) az az információ szerepel, hogy ennek eredménye 30 %-os súlyozással számít bele a fokozat végső minősítésébe. Ez nem helyes, javasolt ennek a törlése, hiszen „A komplex vizsga értékelése kétfokozatú, megfelelt vagy nem megfelelt minősítés lehet”. (A komplex vizsga értékelése a Működési Szabályzat 5. mellékletében (21. o.) ugyanakkor helyesen szerepel.) Fontos annak a pontosítása/kiemelése is minden dokumentumban, hogy a komplex vizsgáért díj nem szedhető.
- A képzés további fejlesztését eredményezheti a képzési tevékenység DI által tervezett nemzetköziesítése, a jövőben érdemes erre az eddigiéknél nagyobb hangsúlyt fektetni.

II. A látogató bizottság értékelése

II.1. A Neveléstudományi Doktori Iskola doktori iskola általános helyzetképe

A Neveléstudományi Doktori Iskola 2012-ben, még főiskolai keretek között kezdte meg a működését. A 2016-os év több téren is változást hozott: a főiskolát alkalmazott tudományok egyetemévé minősítették át, és életbe lépett az új típusú doktori képzés. Ettől az évtől Pukánszky Béla professzor vette át az iskolavezetői tisztséget. A DI beiskolázási adatai alapján elmondható, hogy 2012-ben 31 hallgatóval indult, és legutóbbi időnkig a létszám nem csökkent 20 fő alá, sőt két alkalommal 30 fő fölött volt. Ezzel az adattal a vizsgált DI egyértelműen a vonzóbb neveléstudományi doktori iskolák körébe tartozik a vidéki doktori iskolák között, és a tanulóiraikat megkezdők létszáma a felsőoktatási hallgatók létszámának csökkenése és a négyéves átállás ellenére sem csökkent drasztikusan.

A Neveléstudományi Doktori Iskola a Történelemtudományi Doktori Iskolával együtt az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács felügyelete alatt áll.

A bemenetet elsősorban a köznevelésben dolgozó tanárok, emellett az oktatás egyéb szintjein tevékenykedő kollégák, valamint az oktatási közigazgatásban dolgozó szakértők jelentik.

A DI akkreditációja 2018. november 5-én járt le, az azóta benyújtott kérelmeket (2018-ban, illetve 2019-ben) a MAB nem támogatta. A MAB legutóbbi, 2019/7/VIII/12/2 számú határozata kimondta, hogy a törzstagok létszáma és minősítése megfelelő, de a képzési terv és az önértékelés nem felel meg az elvártaknak.

Neveléstudományok tudományágban az országban még négy egyetemen folyik képzés, ezekkel a DI jó szakmai kapcsolatokat ápol.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, *„aki a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról*

szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatházis (a továbbiakban: Adatházis) alapján vizsgálendő”.

A DI törzstagjai kivétel nélkül a neveléstudomány, illetve a tanárképzés diszciplináris területén tevékenykednek. Publikációs adataikat, a védett hallgatók számát áttekintve kijelenthető, hogy – megerősítve a MAB korábbi, 2019-es határozatának döntését ugyanerről – a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak valamennyi törzstag **megfelel**. A törzstagok között az egyetemi tanárok és az egyetemi docensek aránya megfelelő.

A Neveléstudományi Doktori Iskola törzstagjai:

Bárdos Jenő, professor emeritus,

Bognár József, egyetemi tanár,

Hoffmann Miklós, egyetemi tanár,

Kovácsné Nagy Emese, egyetemi docens,

Lengyelné Molnár Tünde, egyetemi docens,

Mika János, egyetemi tanár,

Monok István, egyetemi tanár,

Pajtókné Tari Ilona, egyetemi docens,

Pukánszky Béla, egyetemi tanár,

Schwendtner Tibor, egyetemi tanár,

Ugrai János, egyetemi docens.

A DI vezetője 2016 óta **Pukánszky Béla professzor**. Egész eddigi életműve kifejezetten és szorosán a neveléstudományhoz, azon belül különösen is a neveléstörténethez, illetve a pedagógusképzés és a gyógypedagógia-történet vizsgálatához kötődik. Publikációs és előadói tevékenysége kiváló, művei a magyar felsőoktatás pedagógusképzési területein sok éve alampunkáknak számítanak, írásaira számos hazai és külföldi idéző mutat. Igazi iskolateremtő egyéniség, ezt a PhD-fokozatot szerzett tanítványai, az általa vezetett különböző kutatói műhelyek, hallgatói és oktatói közösségek egyértelműen bizonyítják. Jelenleg 11 témakiírása van a doktori iskolában, és ezekhez kapcsolódóan 11 hallgató munkáját irányítja (közülük 5 doktorandusznak társ-témavezetője). 14 hallgatója szerzett már PhD-fokozatot (közülük 6 fő társ-témavezetéssel). Kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, és a neveléstudomány hazai szakmai-tudományos testületeiben, folyóiratok szerkesztőségében évtizedek óta jelentős szerepet visz. Az egri Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájának működtetésében, folyamatos fejlesztésében a kezdetektől meghatározó a munkája.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Az Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolája minőségbiztosítási tevékenysége az Egyetem minőségbiztosítási tevékenységébe ágyazottan, az Egyetem Minőségbiztosítási Szabályzatának megfelelően valósul meg. A Minőségbiztosítási Szabályzat egyértelműen meghatározza a doktori képzéssel kapcsolatos minőségbiztosítási feladatokat, azok felelőseit. Az Egyetem nyilvánosan (az egyetem honlapján) elérhető minőségpolitikával rendelkezik, mely összhangban áll az ESG irányelveivel. A DI a minőségpolitika érvényesítése érdekében minőségbiztosítási koncepciót dolgozott ki, melynek keretében a minőségfejlesztés alapelvei és a minőségfejlesztési célok egyaránt megfogalmazásra kerültek. A DI tevékenysége monitorozása érdekében éves minőségbiztosítási jelentést fogalmaz meg, melyet az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács javaslatára évente a Szenátus tárgyal és fogad el.

A DI által követett minőségbiztosítási gyakorlat megfelel az intézmény Minőségbiztosítási Szabályzatában foglaltaknak. A DI működése során rendkívül nyitott, interaktív, gyors visszacsatolásokkal jellemezhető gyakorlatot alakított ki. A minőség monitorozása érdekében folyamatosan megfigyelt információt jelent a hallgatók előrehaladásának féléves megfigyelése és visszajelzése, az oktatói munka hallgatói véleményezése, az oktatói munkakörben dolgozók értékelése, a külső partnerek (témavezetők, kutatási partnerek) egyedi tapasztalatai visszajelzéseinek vezetői üléseken történő értékelése. A doktoranduszok hallgatói érdekképviselete közvetlen módon vesz részt az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács és a Doktori Iskola Tanácsa ülésein. A megfigyelések, jelzések, visszajelzések nyomán a DI igazolható módon rendszeres beavatkozásokat kezdeményez és valósít meg; így például a Látogató Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) közvetlen tapasztalatot szerzett az online védések, online komplex szigorlatok, online tudományos beszámolók kialakításának, fejlesztésének folyamatáról.

A DI mind menedzsmentjében, mind a működésében szerepet vállaló személyek szintjén elkötelezett és minőségtudatos működést folytat. Ez a működési gyakorlat illeszkedik a DI méretéhez, ugyanakkor több ponton fejlesztési potenciált jelent. A DI nem rendelkezik olyan mechanizmussal, melynek keretében minőségcéljait, minőségbiztosítási koncepcióját a külső érdekelttel egyeztetné, azok formálásába a közvetlen külső érdekeltet bevonná. Hasonlóképpen, a DI tevékenységének eredményeit számtalan ponton és mechanizmus mentén összegezi, céljai ugyanakkor részben a DI értékeinek érvényesítésére, részben eljárások kialakítására vonatkoznak. A DI által megfigyelt adatok vizsgálatával az Iskola döntéshozói képet alkothatnak a célok érdekében végzett tevékenységek eredményeiről. A megfigyelt adatok mentén célértékek vagy minimum

értékek rögzítése segítheti a jövőben a minőségértékelési jelentések egzaktságának fokozását, a fejlesztési pontok azonosítását, a fejlesztések hatásainak visszamérését. A DI számtalan adatot, tapasztalatot gyűjt, rendszerez évente, amelyekre rendre (a működés folyamatában) fejlesztő tevékenységekkel reagál. Fejlesztési pontot jelenthet az értékelések összegző eredményeinek, a célzott fejlesztési irányoknak és eredményeknek, a jó gyakorlatoknak átfogó, széles körű megosztása a partnerekkel, illetve a DI által definiált érdekeltekkel, egyben a folyamatos fejlődés kommunikációja.

Ajánlások

- A fentiek alapján javasolt a külső érdekeltek bevonása a minőségbiztosítási terv kialakításába, az éves minőségértékelési jelentések előkészítésébe, elfogadásába.
- A Bizottság javasolja továbbá az adatokkal megfigyelt területeken célértékek vagy minimum értékek kijelölését, a fejlesztések visszacsatolási feltételeinek megteremtését.

ESG 1.2. és 1.9. A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A DI elsősorban a hazai tudományosság és a köznevelés számára képez szakembereket. A DI-ben magas színvonalú képzés folyik, és az iskola mindent megtesz azért, hogy a doktoranduszok értékes tudással lépjenek ki a munkaerőpiacra. Több, itt fokozatot szerzett korábbi doktori hallgató dolgozik az ország különböző iskoláiban és felsőoktatási intézményeiben. A DI oktatói kara egy nagyon egyértelműen meghatározott, konkrét, és ebben a formában, hazai viszonylatban egyedülálló célt jelöl ki, ami egy konzekvens minőségpolitika alapja lehet. Összefoglalóan: a köznevelésben foglalkoztatott kutatótanár-utánpótlás biztosítását és e tanárok doktori tanulmányai magyar köznevelésügyre gyakorolt hatásának az erősítését jelöli meg céljaként. A DI kutatásainak súlypontja az Önértékelés szerint az iskola- és pedagóguskutatás, a pedagógusképzés vizsgálata és a tantárgy-pedagógiák, ezen belül elsősorban a pedagógiai hatás vizsgálata. A programok kutatási céljai, szakmai háttere egyértelműen azonosítható (*Iskolapedagógia* és a *Műveltségi területek pedagógiája*). A DI Önértékelésében részletezett melléklet alapján egyértelmű, hogy a vállalt kutatási arculattal a legmesszebb menőig harmonizál a részletes kurzuslista alapján azonosítható képzési curriculum.

A DI a képzési terv kialakításával már korábban is, a 2012-es induláskor azt szeretette volna megalapozni, hogy a neveléstudományi kutatók képzése mellett felkarolja a köznevelésben dolgozó, kutatótanári pályára készülő vagy már ilyen pályán lévő

pedagógusok tudományos kutatásokra, szakszerű pedagógiai elemzésekre történő felkészítését. Ezt a 2020-ban újragondolt, átstrukturált programok még jobban aláhúzzák. A Bizottság az interjúk során meggyőződhetett arról, hogy a DI hallgatói között valóban számos, iskolában dolgozó doktorandusz van, így a képzési terv Önértékelésben összefoglalt egyik legfőbb célja egyértelműen visszaigazolást nyert.

A DI képzési terve jelenleg két program: az *Iskolapedagógia* és a *Műveltségi területek pedagógiája* köré épül. Ez, az új képzési terv több éves, folyamatos fejlesztés eredménye, részben az elmúlt években bekövetkezett személyi változások, másrészt a hallgatói érdeklődés alakulásának a következménye, és összességében megfelelő válasz a MAB 2019/7/XIII/12/2/1379 számú határozatában a képzési tervvel kapcsolatosan megfogalmazott kritikai észrevételekre. A 2012-ben három programmal elindult képzés így mostanra két programra, ezeken belül pedig modulokra tagolódik. A korábbi képzési tervvel összevetve az újonnan kidolgozott rendszer világosabb, sokkal feszesebb, jobban áttekinthető. Megerősíthető az, az Önértékelésben kifejtett indoklás az átalakítással kapcsolatban, hogy a modulok újragondolása során a DI figyelembe vette az európai és a regionális kutatási stratégiákat, kiemelten is a digitális oktatás módszertanának fejlesztését és a környezettudatos nevelés előmozdításának lehetőségeit. A képzési tervről elmondható, hogy az EKE intézményfejlesztési terveivel, az egri Pedagógiai Kar, az egri tanárképzés és pedagógus-továbbképzés, ezekkel összefüggésben a Komplex Alapprogram céljaival is teljes összhangban van.

A DI programjairól és moduljairól a Doktori Iskola Tanácsa dönt. Az Önértékelés szerint a képzési tervet félévenként áttekinti a hallgatói képviselők bevonásával működő, kibővített vezetőségi értekezlet, továbbá évente a Doktori Tanács. A terv közelmúltban történt átalakításához, tartalmi és formai értelemben vett változtatásához a DI felhasználta a felvétellel, a hallgatói előrehaladással és magával a képzéssel kapcsolatos korábbi elemzéseket, valamint a témavezetőktől érkezett visszajelzéseket.

Az Önértékelés az I.1.5.3. szám alatti alfejezetben kiindulópontként az interdiszciplinaritást emeli ki, és tudatosan vállalt sajátosságként említi a komplexitást és a metaszemléletet. A DI hangsúlyozottan az iskolák jelenségvilágának megismerésére fókuszál, a múlt és a jelen iskolakultúrájának és hatásmechanizmusainak árnyalt és elmélyült vizsgálatával, nem fókuszálnak ugyanakkor a nevelés és oktatás iskolafüggetlen vonásaira. Az *Iskolapedagógia program* művelődés- és neveléstörténet, illetve nevelésfilozófiai alapokon állva készíti fel a doktorhallgatókat a kutatásokra. A *tantárgypedagógiai modulok* között a digitális pedagógia, a környezetpedagógia, a nyelvpedagógia és a sportpedagógia került körvonalazásra. A DI dokumentumai szerint a tárgyak képzésbe történő befogadásáról, illetve a kínálat felújításáról a doktori tanács – minden félév előtt – dönt, a tematikákat pedig évenként felülvizsgálja. Az egyes

kurzusokhoz kapcsolódó tantárgyleírások tartalmazzák a legfontosabb információkat: a tárgy tématerületei, a számonkérés módja, a tantárgy jellege, kreditértéke, félévi helye a képzés rendszerében. A leírások összefoglalják az ismeretek, a képességek, az attitűdök és az autonómia területéhez tartozó fejlesztési célokat és várható eredményeket is, valamint a kötelező és az ajánlott (részben angol nyelvű) irodalmat.

A képzés megfelelő módon tervezett, két szakaszból áll: I. Képzési és kutatási szakasz; II. Kutatási és disszertációs szakasz. A második szakasz megkezdésének feltétele a sikeres komplex vizsga. Tanóra rendszerű oktatásra csak az első szakaszban kerül sor, a második szakasz a kutatások kivitelezésére, témavezetői és egyéb szakmai konzultációkra, a publikációs tevékenység fokozására szolgál. A kreditelosztás megfelelő. A tanegységek kreditértékei egységesek a két programban. Az elméleti képzés mellett gyakorlati/kutatásmódszertani tárgyak, valamint konzultációk is találhatóak a képzési tervben. A képzési program erőteljes alapját jelenti a mindegyik programon végig húzódó kutatásmódszertani képzés.

Az oktatási tevékenység a doktoranduszoknak a DI-ben kötelező. Azoknak, akik egyébként is felsőoktatási intézményben vagy a köznevelésben dolgoznak, lehetőségük van kreditbeszámítással elismertetni az oktatási tevékenységüket. A komplex vizsgáig 16 oktatási kreditet szükséges szereznie annak, aki egyetemen vagy főiskolán teljesíti azt, illetve 100x45 percet kell tanítania annak, aki a köznevelésben teljesíti ezt a kötelezettséget. (A 3. és 4. évre ugyanez vonatkozik.) A Bizottság nem kapott teljesen egyértelmű választ a két számítási mód különbözőségének okáról.

A programok képzési terve igen széleskörű tudás megszerzésére ad lehetőséget. A hálóterveket az egyes, modulokhoz kapcsolódó területek specialitásainak a figyelembevételével úgy alakították ki, hogy a képzésre jelentkező hallgatók a tanulási folyamatban, témájuk kidolgozása közben, megfelelő tanári irányítással megszerezhessék a neveléstudomány műveléséhez szükséges ismereteket és képességeket. A képzési terv figyelembe veszi egyrészt a modulok tartalmi különbözőségeit, másrészt a doktorhallgatók érdeklődésének, életpályájának sokféleségét és különböző szükségleteiket (amit a tőlük visszaérkezett hallgatói kérdőívek válaszai egyértelműen visszaigazolnak), így rugalmas tanulási útvonalakat biztosít. Ezt segíti elő, hogy az oktatási folyamatba külső szakértőket (más egyetemekről meghívott opponensek, témavezetők és vendégelőadók) is bevonnak.

A DI törzstagjainak kutatási területei, publikációi az egyes modulok, illetve a két program tartalmával koherenciát mutatnak. A témakiírók kutatásaikkal kapcsolódnak egy vagy több modulhoz, és egyes, a DI képzési tervében megjelenített területek szakértői.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A Bizottság tapasztalatai szerint a DI-ben hallgatóközpontú munka folyik, ennek főbb elemeit, jellemzőit az Önértékelés, a honlap és az interjúk adatai alapján lehet körvonalazni. A hallgatóközpontú tanulás és tanítás fontos eleme az értékelési rendszer előzetes nyilvánosságra hozatala: a felvételi információk, a komplex vizsga tétel- és olvasmányjegyzékei, a publikációkért szerezhető kreditek eloszlása, a témavezető-váltáshoz szükséges űrlap, a DI Működési Szabályzata és Képzési terve, valamint jelszóval védett tantárgyleírások is elérhetőek a doktoranduszok számára a DI honlapjáról.

A rugalmas tanulási útvonalak kialakítása érdekében a digitális oktatás lehetősége már eddig is megvalósult a DI-ben. Az Önértékelésből és az Informatikai Igazgatóság munkatársával folytatott beszélgetésből is kiderült, hogy a MOODLE rendszert évek óta alkalmazza az egyetem, a távolléti oktatás során pedig az MS Teams-en hozták létre az összes kurzust, ehhez tudták biztosítani a műszaki hátteret, ezzel segítve a doktori képzést is.

A hallgatók fellebbezési lehetősége az Önértékelésből is megismerhető, „hivatalos útja az NTDI adminisztrációja segítségével az NTDI vezetése, illetve az EDHT”. Ezt megerősítette a DI titkárságának munkatársaival folytatott interjú is. A panaszkezelésről és a fellebbezés eljárásendjéről a titkárság munkatársai szerint többnyire az EDHT – DI honlapján is elérhető – szabályzatából, illetve az egyetemi szabályzatokból tájékozódhatnak a hallgatók. A Hallgatói Követelményrendszer alapján a hallgatók bármilyen jogi természetű segítségért a DÖK-höz fordulhatnak.

A hallgatók tanulmányainak nyomon követése és értékelése kapcsán a DI Működési Szabályzatából kiderül, hogy „A témavezetők minden félév végén kötelesek beszámolni a rájuk bízott doktorandusz előrehaladásáról írásban. A hallgató minden félév végén köteles beszámolni az előrehaladásáról a témavezetőnek, aki értékeli az előrehaladást és az értékelést eljuttatja a hallgató, a programvezető, a programigazgató és a Doktori Iskola vezetőjének a vizsgaidőszak utolsó napjáig.” A hallgatók szóbeli és írásbeli visszajelzést és értékelést kapnak az oktatóiktól, valamint az éves beszámolók alkalmával a társaiktól is. Az éves beszámolókról a hallgatói fórumon a doktoranduszok elmondták, hogy ezen alkalmak során tanáraik konkrét kérdésekkel segítik őket, és hogy a DI egyik fontos feladata, hogy a hallgatókat megtanítsák az önálló és kritikai gondolkodásra, ebben pedig nagy segítségükre vannak az ezeken a beszámolókon kapott visszajelzések. Az első féléves beszámolótól kezdve a képzés során mindvégig folyamatosság figyelhető meg ebben a számonkérésben, ami segíti a doktori védésre történő felkészülést.

A hallgatói előrehaladás szempontjából fontos kérdés a témavezetés. A DI-ben a témavezető-váltás alapvetően nem gyakori, bár esetenként előfordul. Ha témavezetőt vált

egy doktorandusz, akkor a szabályzat szerint kérelem formájában le kell írnia ezt az igényét, és a kérelmet a fogadó, valamint az elhagyó témavezetőnek is alá kell írnia. Ugyanez történik a témaváltáskor is.

A DI-ben folyó képzésről a hallgatóktól rendszeres visszajelzést kér a vezetés: a hallgatói elégedettségmérésre félévente kerül sor. Az Önértékelésben jelezték, hogy általában csekély számú doktorandusz tölti ki a hallgatói elégedettség kérdőívet, ám a 2020 tavaszán kiküldött kérdőívvel különösen nagyszámú hallgatót sikerült megszólítani, amit a jövőben is szeretnének elérni. A hallgatók így megfogalmazott véleményét a DI igyekszik folyamatosan figyelembe venni a fejlesztések során.

A DI légköre valamennyi hallgatói visszajelzés szerint barátságos, számos hallgató megerősítette, hogy bátran kereshetik az oktatóikat e-mailben vagy személyesen, és tanáraik, témavezetőik, a titkárságon dolgozók egyaránt készséggel segítenek nekik. Mindemellett felsőoktatás-pedagógiai, kutatómódszertani értelemben is rendkívül felkészültek, és mindenben támogatják a doktoranduszokat a kutatói fejlődésükben. A doktoranduszok maximálisan elégedettek a kurzuskínálattal és a követelményekkel is.

A lemorzsolódás elkerülése érdekében a folyamatos segítségnyújtás mellett a hallgatók egyéni útjának a rendszeres nyomon követése emelhető ki, ami az önköltséges formában tanuló, a doktori képzés mellett állásban lévő, sokszor gyermekeket nevelő hallgatóknál még inkább hangsúlyos.

A DI munkáját, a hallgatók előre haladását a Doktorandusz Önkormányzat (továbbiakban: DÖK) is segíti. A testület jelenleg hat fővel működik (3 fő a Neveléstudományi, 3 fő a Történelemtudományi Doktori Iskolából kerül megválasztásra). A választáson minden olyan hallgató választó és választható is, aki valamelyik doktori iskola beiratkozott, hallgatói jogviszonnal rendelkező tagja. A DÖK napjainkban fontos változáson megy keresztül, mert a közelmúltban egyszerre cserélődött ki a testület valamennyi tagja, így az egyik törekvésük a jövőre nézve az, hogy folyamatos legyen a megkezdett munka folytatása, a feladatok átadása, ennek érdekében arra törekednek, hogy minden évfolyamból legyen tagjuk. A Szervezeti és Működési Szabályzat 112.§ (2) és (3) bekezdése alapján az EDHT-ba delegált két DÖK tagnak szavazati joga van, kivéve doktori és habilitációs ügyek esetén, ezek tárgyalásánál tanácskozási joggal rendelkeznek. A képviselők szerint a bizottságok fontosnak tartják a doktoranduszok véleményét, és amellet, hogy több bizottságban is jelen vannak, részt vesznek a felvételtől kezdve a komplex vizsgákon át a doktori védésekig minden olyan eseményen, ami a doktoranduszokat érinti. A programok szervezésénél próbálják megtalálni a többséget érdeklő, közös pontokat, és olyan rendezvényeket szerveznek, amelyek a hallgatókat hozzásegítik a disszertáció megírásához, a publikációs lehetőségekhez. A hallgatók a DÖK

által szervezett eseményekről főként a közösségi médiából értesülnek (Facebook). A DÖK minden félévben rendelkezik egy bizonyos normatívával, ebből tudják megszervezni a rendezvényeket, illetve tanulmánykötetek megjelentetésére fordítják az összeg egy részét, és ha felmerülne ilyen igény, publikáció-támogatással kapcsolatos kérés esetén is tudnának segítséget nyújtani.

Ajánlások

- A DÖK honlapját érdemes lenne frissíteni, hiszen rengeteg olyan dolgot végeznek, ami egy átláthatóbb felületen nem csupán a hallgatók informálódását, hanem az ő saját munkájukat is nagyban segítené (pályázatok, konferenciák szervezése).
- Ajánlott az egyes bizottságokban a DÖK tagjainak tanácskozási vagy szavazati joggal való részvétele kapcsán a szabályzat és a gyakorlat teljes összhangjának a kialakítása.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

A felvételi eljárás menetét és az értékelési rendszert a DI Működési Szabályzata írja le, minden részletre kitérve. A felvétellel kapcsolatos követelmények, információk a honlapon elérhetők. Az interjúk során a DI vezetése beszámolt arról, hogy a felvételi eljárást nem több bizottság bonyolítja párhuzamosan, hanem egyetlen egy, a DI vezetőiből álló testület hallgatja meg az összes jelentkezőt, több napon keresztül. Ez garancia arra, hogy minden jelöltet egyforma mércével mérjenek, és a DI vezetése minden, a DI-be jelentkezőről képet kapjon. Nincs olyan kitétel, hogy csak pályázati forrással rendelkező témavezetőhöz lehetne jelentkezni. A felvételin nyújtott teljesítmény alapján a jelentkezőket rangsorolják, ennek szabályai nyilvánosak.

A hallgatói előrehaladás nyomon követésének fő állomásai:

- a hallgatók féléves beszámolója,
- kötelező, az egyes tanéveket lezáró éves beszámoló,
- komplex vizsga,
- műhelyvita.

Az online interjúkon résztvevő doktoranduszok, csakúgy, mint a kérdőívben választ adók túlnyomó többsége megerősítette, hogy mind a féléves, mind a tanév végi beszámolók jelentősen hozzájárulnak a kutatásaik eredményességéhez. A DI vezetője kiemelte, hogy a beszámolóknál a fokozatosság elvét érvényesítik: az első félévtől kezdődően, a doktorandusz előre haladásának függvényében, emelkednek az elvárások.

A komplex vizsga fő- és melléktárgyai a DI Működési Szabályzatában (irodalmi ajánlás nélkül) meghatározottak, a vizsga tárgyait a DIT terjeszti az EDHT elé.

A publikációs követelmények világosak, és ezt nemcsak az előírások segítik, hanem az is, hogy a témavezetők és a doktoranduszok nagyon aktívan együtt dolgoznak a publikációk előkészítése terén. Az önértékelés III. 9. melléklete részletesen felsorolja a doktoranduszok és témavezetők közös publikációit, melyek között megjelennek a nemzetközi publikációk is.

A műhelyvita kötelező, részleteit a Működési Szabályzat ismerteti kimerítően. A disszertáció műhelyvitára bocsátásáról a témavezető javaslatára a programvezető dönt. Az opponensek legalább egyike külsős személy, a vitáról jegyzőkönyv készül. A fokozatszerzési eljárásra vonatkozó előírások a Működési Szabályzatban találhatóak. A szabályozás egyértelmű, jól áttekinthető. Az értekezés bírálatára felkért szakértők közül legfeljebb egy lehet azonos a munkahelyi védés előopponensével.

Amennyiben egy doktorandusz az egyetemen kívüli rész képzésen szeretne részt venni, a témavezető, a DIT és az EDHT jóváhagyását kell beszereznie.

A témavezetőnek a doktorandusz irányában való kötelezettségei alaposan meghatározottak.

A hallgatói rekrutáció és előrehaladás sajátosságait, a felmerülő problémákat a DI vezetői reálisan látják. Az Önértékelést kiegészítő dokumentáció III. 10. mellékletében közölt doktorandusz portrék reprezentálják a DI doktorandusz összetételét. Az Önértékelés II. 4. számú melléklete alapján a doktori tanulmányaikat megkezdő doktoranduszok közül a 2012-2015 között fokozatot szerzők alacsony aránya azt mutatja, hogy a többnyire pedagógusként dolgozó, munka mellett tanuló doktoranduszok számára, kutatói szabadság (a tudományos-szakmai megújulásra, önfejlesztésre szánható év) nélkül nagyon rövid az ötéves doktori tanulmányi ciklus. A kizárólag főállású doktoranduszokat foglalkoztató képzési területekkel való összevetésben ez egyértelműen hátrányt jelent. A hallgatói előrehaladás monitoring folyamatának központi eleme az okok feltárására való törekvés. A DI vezetői kérdőíves vizsgálattal és ennek eredményeit elemző tanulmánnyal igyekeztek megérteni a hallgatói lemorzsolódás és az elhúzódó tanulmányok magyarázatát. A komplex vizsga és a második nyelvvizsga mellett az időszükét azonosítják a legfőbb akadályként. Az Önértékelés 1.5. pontjában bemutatott elemzés nemcsak tényszerű, hanem a pedagógusok – egyébként rendkívül fontos kutatói képzésének – általános hazai problémája, sőt, azokkal a doktori képzési területekkel közös probléma, ahol nem főállású kutatóként dolgoznak a doktoranduszok.

A látogatáskor a kutatók elmondták, hogy különböző pedagógiai fejlesztési projektekbe is bevonták a pedagógusként dolgozó doktoranduszokat, és ezzel anyagilag is

hozzájárultak a tanulmányaik finanszírozásához. Ez jó gyakorlatként is kiemelendő, hiszen ezzel a jövedelemkiegészítő munkáktól a kutatás felé tudták fordítani a pedagógusként dolgozó kutatók figyelmét. A pedagógusok számára ugyanakkor rendszer szinten (országosan) szükséges lenne a disszertációírás utolsó felévére alkotószabadságot adni, hogy az elemzésekre és a szövegalkotásra koncentráljanak.

ESG.5. Oktatók

A Működési Szabályzat előírja a DI oktatási-kutatási tevékenységében részt vevőkre vonatkozó elvárásokat. A DI-ben az iskolavezető és a programvezetők mellett ügynevezett programigazgató is működik. A doktori programok vezetőit a DI vezetője kéri fel a törzstagok közül. A dokumentum szerint a „törzstagi megfelelés általános feltételeiről a MAB mindenkor érvényes előírásai, szabályozói rendelkeznek” – ezt a szabályzatrészt módosítani szükséges, mivel a törzstagi megfelelést a jogszabályok határozzák meg, a MAB-nak nincsenek további elvárásai.

A DI arculatát meghatározó alapító professzorok a magyar neveléstudomány megkerülhetetlen szaktekintélyei, akiknek munkássága hazánkban és határainkon túl is elismerést vált ki. A DI szemmel látható fejlődése, mely az egyetemi karakter kiépülésének húzó erejét képezi, egyértelműen az alapító professzorok szoros együttműködésének eredménye. Az ő kooperációjuk és a DI-t körülvevő intézményi támogatás páratlan a hazai neveléstudomány területén, ez az egri Neveléstudományi Doktori Iskola egyik legfontosabb erőforrása.

A vizsgált dokumentumokból az alapító professzor-triász részéről a DI fennállásának nyolc éve alatt az oktatói kar tudatos formálására való törekvés rajzolódik ki. Az oktatói kar szakmai-tudományos karaktere mára egyértelműen lefedi a jelzett kutatási területen végzett tudományos munkához szükséges szakértelmet. Az oktatói összetétel és a tantárgyi szerkezet a pedagógiai kutatások inter-, multi- és transzdiszciplináris karakterére reflektál. A hivatalos bírálók és a védési bizottsági tagok összetétele az ország minden intézményét lefedi.

A témavezetővé válás feltételeit a DI Működési Szabályzata írja le. A témakiírást a doktori program, vagy a DI vezetőjénél kell kezdeményezni, a jóváhagyás a DIT feladatköre. A DI-ben csak olyan kutatási témát lehet hirdetni:

a) amihez a témakiírónak már vannak korábbi hivatkozásokkal rendelkező publikációi, és

b) ami kapcsolódik a folyamatban lévő, vagy pályázati elbírálás alatt álló kutatási projektjeihez, kutatómunkájához és

c) ami szorosan kapcsolódik a doktori program, vagy programon belüli modul kutatási koncepciójához. (Működési Szabályzat 5 § (6) bekezdés)

A témavezetők kiválasztása és felelősségi köre részletesen kidolgozott az Önértékelés és az Működési Szabályzat szerint. Kettős témavezetés lehetséges, a külső/belső témavezető feladatait szabályozták.

A témavezetőknek minden félév végén írásos beszámolót kell benyújtaniuk a DI vezetőjének hallgatójuk előrehaladásáról. A Minőségbiztosítási terv értelmében biztosítani kell, hogy az oktatók, témavezetők folyamatos visszajelzést kapjanak tevékenységük színvonaláról. A DI ennek érdekében külön eljárást nem hozott létre, ugyanakkor az interjúk során megkérdezett oktatók és témavezetők egyöntetűen állították, hogy a visszacsatolás leghatékonyabb és egyben leghitelesebb eszközét a hallgatók éves beszámolóí jelentik. A doktoranduszok szereplése jelzi, hogy a témavezetők tevékenysége mennyire volt eredményes; a nyitott légkörben elhangzó ötletek, javaslatok segítik a fejlődésüket, kutatásaik kibontakozását.

A meghirdetett 146 kutatási témakiírás részletességében eltérő képet mutat. A DI oktatói „kínálata” tehát az egy évben bejutók átlagos számára vetítve nagyon gazdag, egy oktató 3-4 témát is hirdethet, ebből adódóan sok a passzív témahirdető, vagyis némi témátúlkínálatról beszélhetünk.

Az oktatók leterheltsége – mint általában az ország felsőoktatási képzőhelyein – itt sem tűnik egyenletesnek, nem minden témavezetőnek jut egyformán ideje kutatni, konferenciára járni és publikálni. A képzésterületi sajátosságként megjelenő nagyobb oktatói leterheltséget a témavezető és a doktorandusz oktatási területen való együttműködése kompenzálhatja. Az oktatók többsége leterheltsége ellenére növekvő számú nemzetközi publikációt tesz közzé, és évről évre növekszik a doktoranduszokkal közös publikációk száma, ami szervezett kutatócsoportok működésére vall.

Az infrastruktúra (iroda, számítógép) és a technikai személyzet általi támogatottság kiemelkedőnek tűnik a felsőoktatási átlaghoz képest. Az oktatók publikációs/kutatás/oktatási teljesítményét az intézmény által kidolgozott, elektronikus nyilvántartási rendszerben: az OktÉR oktatói adatlapjain rögzítik, ahol az oktatói önértékelés és a munkahelyi fölöttes értékelése is helyet kap. Nem teljesen egyértelmű, hogy itt a doktori tevékenységnek mekkora súlya van. Az oktatók publikációs és idézettségi adataik MTMT-ben történő rögzítését maguk végzik, de kaphatnak ehhez segítséget és tanácsokat.

Ajánlás:

- Az mtmt.hu felületének kezelésével járó adminisztrációs terhek átvállalása a DI oktatói/kutatói esetében;

- A témakiírások lehetnének egységesen részletesebbek a jövőben;
- A felmerülő publikációs költségek támogatása.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A DI Önértékeléséből, valamint a hallgatói kérdőívre adott visszajelzésekből megállapítható, hogy a DI (és az annak keretet nyújtó Pedagógiai Kar) infrastrukturális felszereltsége európai színvonalú, teljes mértékben elégedettek vele a hallgatók.

A Tittel Pál Könyvtárról a látogatás során megtudta a Bizottság, hogy a közel 400.000 kötetnyi nyomtatott állomány mellett 150 féle hazai és 42 különböző nemzetközi nyomtatott folyóirat segíti a doktoranduszok kutatói munkáját. Emellett a könyvtári rendszeren keresztül elérhetők ingyenes és előfizetett adatbázisok is, valamint 2020-ban körülbelül 70 e-könyvet is beszereztek. Az előfizetett nemzetközi adatbázisok nagy részében Open Access publikálási lehetőség is van, ami nagyban megkönnyítheti a doktoranduszok publikációs lehetőségeit. Emellett pedig az egyetem saját kiadója, a Líceum Kiadó is támogatja a hallgatók publikációinak megjelentetését. Hat könyvtáros kolléga adminisztrálja az MTMT adatbázist, amelynek használatáról a beiratkozást követően minden tanév elején 1,5-2 órás előadást tartanak a DI új hallgatóinak, valamint lehetőséget biztosítanak arra is, hogy kisebb csoportokban vagy egyénileg is megmutassák nekik a rendszer használatát. Mindezek mellett igyekeznek az állománybővítést a DI igényeihez is igazítani. Az előfizetett adatbázisok otthoni eléréséhez a VPN szolgáltatást is igénybe tudják venni a doktoranduszok.

A könyvtári szolgáltatások sokszínűek, de annak ellenére, hogy a nagy folyóirat-adatbázisokkal lehet szerződni kedvezményekre, nincsenek az Open Access publikálásra elkülönített anyagi források. A plágiumkereső szoftver alkalmazása nem kötelező, csak ajánlott a disszertáció beadása előtt. A plágiumkereső szoftver (Turnitin) beszerzése is tervben van, jelenleg országos egyeztetés alatt áll ennek a folyamatnak az elindítása. Az online interjú az is kiderült, hogy az elektronikus tananyagok feltöltésében fontos szerepet vállal a könyvtár. A látogatás idején fennállt járványhelyzetben, mivel a doktorhallgatók nem tudnak bejárni a könyvtárba, olyan digitalizált szakirodalmat is biztosítanak, amelyet a szerzői jogok és az oktatói-hallgatói igények figyelembe vételével ingyenesen biztosítanak olvasóiknak.

A DI Önértékeléséből az is kiderül, hogy a DI tudományos szoftverekkel való ellátottsága is megfelelő: a kvantitatív elemző szoftverek (SPSS) mellett kvalitatív szoftverek széles köre áll a hallgatók rendelkezésére (MaxQDA, Noldus). Mindemellett a tantermekben projektor, számítógép és interaktív tábla is található. Az online interjú arról is beszámolt az Informatikai Igazgatóság vezetője, hogy igyekeznek bevezetni olyan szolgáltatásokat a

hallgatók számára, amiket más egyetemek is használnak – természetesen ügyelve a biztonságra.

Az önértékelésben szó van arról is, hogy a DI-ben a doktoranduszok számára munkaállomások állnak rendelkezésre. Az ingyenesen használható munkaállomások felszereltségéről az Informatikai Igazgatóság vezetőjével folytatott online interjúban kiderült, hogy az asztali gépek mellett a fő kérdés inkább az, hogy megfelelő hálózati kapcsolatot tudjanak a doktoranduszok létesíteni, és nyugodt körülmények között tudjanak dolgozni, akár a saját gépükön is (tekintettel arra, hogy többségük rendelkezik saját géppel).

A doktoranduszok számára kulcsfontosságú a DI adminisztratív személyzete részéről történő kommunikáció mennyisége, minősége, csatornái. A hallgatói kikérdezés szerint ezt érdemes áttekinteni, egyértelműen kijelölni a platformokat és a felelősöket, hogy a doktoranduszok mindig informáltak érezzék magukat. Jó gyakorlat a kreditálás negyedéves áttekintésének rendszere.

A tanulmányi ügyintézés hatékonyságával kapcsolatban a hallgatói kérdőívkből kiderült, hogy az ügyintézők segítőkészek, precízek, a legtöbb problémát gyorsan megoldják. Erről a Bizottság az interjúk során is meggyőződött: mind a tanulmányi ügyintézők részéről, mind a hallgatói fórumon többször elhangzott, mennyire igyekeznek mindenben segíteni a doktoranduszokat telefonon, e-mailben, és normál körülmények között személyesen is.

Pozitívként említették még a hallgatók a kérdőívben, hogy az online ügyintézés részesítik előnyben a Titkárság munkatársai, nem szükséges feltétlenül papír alapon is benyújtani minden dokumentumot. A DI titkárságán dolgozó két kollégától azt is megtudta a Bizottság az interjúk során, hogy a doktoranduszok minden évfolyamának van Facebook csoportja (több csoportban ők maguk is tagként benne vannak). Tisztában vannak vele, hogy ez csupán egy informális terep, ugyanakkor érzik a pozitív oldalát is, hiszen, ha elindul egy téves információ a csoportban, akkor ők azonnal tudják azt korrigálni, ezzel megelőzve az esetleges félreértéseket és félretájékoztatást. Emellett van egy előre összeállított programcsomagjuk, amit a beiratkozás során körülbelül 2 órában megismertetnek a doktoranduszokkal (ennek témái például a pénzügyek, az adminisztráció működése, a tárgyfelvétel, a Neptun-rendszer működése, az oktatókkal való kapcsolattartás formái és lehetőségei). Az általános tájékoztatás után a hallgatók további kérdéseket is megfogalmazhatnak. A hallgatókat formanyomtatványok segítik ügyeik intézésében.

A doktori képzésben lehetőség van nemzetközi mobilitásra is, ám az Önértékelés mellékletéből az derült ki, hogy eddig ezzel csupán néhány hallgató élt. A kapott anyagok megvizsgálása alapján ennek legfőbb oka az, hogy a doktoranduszok többsége főállásban

dolgozik (akár oktatóként, akár kutatóként), így nem feltétlenül tudnak hosszabb időre utazni.

A DI önértékelése alapján a mentorálás a témavezetők visszajelzése alapján történik, ha szükséges, de alapvetően a hallgatók igényei szabják meg. A Doktori Titkársággal folytatott interjú elhangzott, hogy a mentorálás hivatalosan nincs szabályozva, de annyira szoros a doktoranduszok között a kapcsolattartás, hogy informálisan több ilyen segítő együttműködésről is tudnak a hallgatók között és témavezető-hallgató együttműködéseként is.

Ajánlás:

- A disszertációk beadása előtt javasolt – a DI által tervbe is vett – szoftveres szövegegyezés-vizsgálat mielőbbi, általános bevezetése.

ESG 1.7 Információkezelés

A DI minőségfejlesztő munkájának megvalósítása során számos, az éves minőségértékelési jelentésben feldolgozott információt alkalmaz. A DI rendszeresen (évente) gyűjti és elemzi a jelentkezők, felvettek és ténylegesen beiratkozottak számát, az abszolutóriumot és a fokozatot szerettek számát. A DI a doktori kurzusok tekintetében rendszeresen (félévente) feldolgozza az oktatói munka hallgatói véleményezésének eredményeit, folyamatosan vizsgálja a hallgatói elégedettséget. Ezek mellett a DI rendszeresen, évente vizsgálja a közreműködő oktatók és kutatók publikációs tevékenységét, a témavezetői munkát, a bírálati közreműködést. Az egyetemi Tittel Pál Könyvtár a publikációs és hivatkozási adatok hitelességét és teljességét egyedi keresési, rögzítési szolgáltatással támogatja. A DI a fejlesztési tevékenységek megalapozása érdekében félévente gyűjt információt a doktoranduszok tanulmányi előrehaladásáról, továbbá félévente értékeli a doktoranduszok kutatási előrehaladását (összevetve az előző időszak értékelésével). Az információk összegzése a releváns belső érdekelt (témavezetők, oktatók, doktoranduszok, Doktorandusz Önkormányzat) közreműködésével vagy tájékoztatásával történik.

A DI információk széles körét hasznosítja. A doktoranduszok előrehaladását közvetlenül befolyásoló, vagy előmenetelüket leíró információk gyűjtése, értékelése, a következtetések visszajelzése transzparens folyamat mentén történik.

A működést és a működtetést szolgáló információk számbavétele, értékelése szintén folyamatos, és mindennek helyszínéül a DI vezetése és tagjai között megvalósuló egyeztetések, vezetői értekezletek szolgálnak.

Ajánlások

- Javasolt a DI működtetése érdekében megfigyelt információk összegzése érdekében előre meghatározott, szisztematikusan alkalmazott, az összehasonlítást lehetővé tevő formátum fejlesztése.
- Ez előbbieken túl a meglévő – a Bizottság tapasztalatai szerint jól működő – informális vagy formális vezetői egyeztetések mellett javasolt évente egy alkalommal áttekinthető vezetői értekezlet összehívása a DI működését leíró információk értékelésére, következtetések megfogalmazására.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A DI-ről elérhető nyilvános információk jól áttekinthető képet mutatnak. A DI a honlapján egyértelműen közzéteszi alapvető adatait, doktori programjait. A honlap felépítését, megjelenését az Egyetem Arculati Kézikönyve és a Rektori-Kancellári utasítás szabályozza. A DI honlapján bemutatja továbbá oktatóit, elérhetővé teszi specifikus szabályait, szabályzatait, űrlapjait, valamint megjeleníti minőségbiztosítási tevékenységét.

A DI 2016 óta saját honlapján keresztül kommunikálja programjai leírását, a felvételi követelményeit, a felvételi eljárásrendjét és feltételeit, valamint a költségtérítés összegét. A doktori.hu-n elérhető a DI új, 2020-21 ősztől bevezetésre került képzési programja, ennek a DI honlapján/honlapjáról is mindenképpen elérhetőnek kell lennie.

A DI vezetése összeállított egy iskolatörténeti dokumentumgyűjteményt annak érdekében, hogy az iskola fejlődése (programok, személyek, képzési struktúra) követhető legyen. Ez a honlapon a DI főmenüben külön almenüt kapott.

A DI az eseményeiről rendszeresen, e-mailben értesíti valamennyi oktatóját és hallgatóját. Egyfajta alumni rendszerként valamennyi volt és jelenlegi hallgató is folyamatosan tájékoztatást kap az eseményekről. A GYIK-ben folyamatosan szerepeltik a legújabb információkat, a felmerülő kérdésekre igyekeznek gyorsan reagálni. A DI a honlapján kívül a Doktori Titkárság által üzemeltetett levelezőlisták és telefonos ügyfélszolgálat segítségével nyújt támogatást az esetleges kérdésekkel kapcsolatosan.

A doktori cselekmények eredményeként megvédett disszertációk elérhetőségét az Egyetemi Könyvtár Repozitóriuma biztosítja. A DI indulásától kezdve (ha ebbe a doktorjelölt, illetve a habilitáló kolléga beleegyezik) valamennyi doktori védést és habilitációt rögzíti a Líceum Televízió.

A DI minden alapvető kérdésben kielégítő információt nyújt hallgatói és érdekeltjei számára. Továbbfejlesztési lehetőséget jelent ugyanakkor az egyes programok részletes felépítésének elérhetővé tétele, a még részletesebb tájékozódás lehetőségének megteremtése. Fontos továbbá a DI főbb együttműködő partnereiről történő információk közzététele, valamint adatközlés a hazai/nemzetközi rangsorokban elfoglalt helyezéséről.

Ajánlások

- A Bizottság javasolja a doktori képzés felépítéséről részletesebb információk megosztását.
- A Bizottság javasolja továbbá a DI (más doktori iskolákkal való összehasonlíthatóságát megteremtő) eredményességét leíró adatok rendszeres közzétételét.

Látogató Bizottság

elnök:

Ambrusné Kéri Katalin, egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

tagok:

Gulyás Lelle, szakreferens, MAB

Oszlánszki Ildikó, doktorandusz, ELTE PPK

Pusztai Gabriella, egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

Vilmányi Márton, egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem

Az online interjúk időpontja: 2020. november 10.